

نگاهی به کارنامه نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان و تحلیل محتوای مقالات آن (از آغاز تا دوره تخصصی شدن)

دکتر محمدحسن مقدس جعفری^۱

چکیده

در مقاله حاضر سعی شده است تا مختصراً به بیان تاریخچه نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان پرداخته شود. به علاوه، سعی شده است مقالات انتشار یافته در این سری نشریات به صورت تحلیل محتوای کمی بررسی شده و جنبه‌های مختلف این مقالات از نظر میزان مشارکت مردان و زنان در تألیف و ترجمه، میزان تألیف یا ترجمه، سهم دانشگاه شهید باهنر کرمان و دیگر دانشگاه‌ها، و همچنین سهم دانشکده ادبیات و علوم انسانی این دانشگاه در مقایسه با دانشکده‌ها و گروه‌های آموزشی بررسی و تحلیل شود تا بتوان به صورت علمی نمایی از کمیت مقالات در شماره‌های مختلف دوره‌های گوناگون این نشریه به دست آورده، در برنامه‌ریزی برای پر بارتر کردن شماره‌های آینده این نشریه مد نظر قرار داد.^۲

کلیدواژه‌ها

نشریه، مقاله، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید باهنر کرمان، تحلیل محتوا

مقدمه

به کار کرد. محدوده موضوعات در زمینه‌های متنوعی چون ادبیات فارسی، ادبیات انگلیسی، اقتصاد، علوم اجتماعی، تاریخ، زبان‌شناسی، و مانند آن است. دوره اول این نشریه به صورت سه شماره

نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان در بهار سال ۱۳۶۹ با اخذ مجوز انتشار از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به سردبیری عبدالحمید کرباسی شروع

۱. دکترای جامعه‌شناسی و عضو هیئت علمی دانشگاه شهید باهنر کرمان moghadasjafari@ac.uk.ir

۲. اطلاعات تحلیل شده از ۹۰ مقاله در ۱۰ شماره مجله شامل دوره‌های اول، سوم، چهارم و دوره جدید اخذ شده است.

در دو جلد انتشار یافت. دوره دوم نشریه مذکور به کنگره خواجوی کرمانی اختصاص داشت و دوره سوم و چهارم نیز هرکدام در دو شماره منتشر شد.

در اولین شماره این نشریه در باب هدف انتشار مجله از قول سردبیر چنین آمده است: "هدف نهایی این مجموعه علمی و ادبی، نشر مقالات متعهدانه و سازنده، ارتباط با همه افراد و کانون‌های فرهنگی شائق و علاقه‌مند به شناسایی گوشه‌هایی از ادب سرشار و فرهنگ بارور این سرزمین مقدس، و بالاخره خدمتی ناچیز به جامعه هنرآفرین و دانشور میهن اسلامی و عزیز ایران است."

اعضای هیئت تحریریه آن به ترتیب حروف الفبا چنین معرفی شده‌اند: محمدابراهیم باستانی‌پاریزی، محمدجواد برومندسعید، سیدمحمد دبیرسیاقی، محمود روح‌الامینی، بهزاد قادری، عبدالحمیدکرباسی، محمود مدبری، رحیم نژادسلیم، داود نوابی و عطاءاله وحدتی.

دوره جدید نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان در بهار سال ۱۳۷۶ به سردبیری یحیی طالبیان آغاز به کار و اولین شماره خود را در این تاریخ منتشر کرد. در این دوره تلاش دست‌اندرکاران جهت اخذ مرتبه علمی از وزارت فرهنگ و آموزش عالی سبب شد تا وزارتخانه مذکور پس از انتشار اولین شماره، در نامه‌ای علمی بودن این نشریه را به رسمیت بشناسد، اما تعیین درجه و اعتبار نشریه را موکول به چاپ سه شماره پیاپی با ملاک‌های مورد قبول وزارتخانه کرد. به همین جهت، تمامی تلاش دست‌اندرکاران

مصروف ارتقای کیفی و کمی مقالات نشریه شد و علی‌رغم امکانات محدود دانشگاه سه شماره پیاپی با کیفیتی نسبتاً مورد قبول به چاپ رسید.

در اولین شماره از دوره جدید نشریه مورد بحث در زمینه هدف انتشار این دوره از قول سردبیر چنین آمده است: "ساختن مادی و معنوی ایران اسلامی ممکن نمی‌شود جز آنکه به مدد تعالی افکار و تدبیر عالمانه، معرفتی نو از انسان فراهم آید، تا در این راه هم علوم انسانی - اسلامی از محنت به در آید و قله‌های کمال را ببیند و هم انسان مسلمان سازگار با مقتضیات زمان و مکان شناخته شود. نهایت آنکه با مرور زمان، فرهنگی به بار آورد که رستگاری هر دورا موجب گردد." تاریخ انتشار نشریه هر سال دوبار و در بهار و پاییز تعیین شده است. اعضای هیئت تحریریه در دوره جدید به ترتیب الفبایی عبارتند از: سیدعلی اکبر حسینی، سیدداود حسینی‌نسب، یحیی طالبیان، بهزاد قادری، محمود مدبری، محمدحسن مقدس جعفری، محمدجعفر یاحقی، و لطف‌الله یارمحمدی.

روش تحقیق

روش تحقیق پژوهش حاضر، تحلیل محتوای کمی است. واحد تحلیل، مقالات انتشاریافته در دوره‌های مختلف نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان است، بدون توجه به محتوای مقالات مذکور. برای جمع‌آوری اطلاعات لازم، کلیه شماره‌های دوره اول، دوره سوم، دوره چهارم، و دوره جدید مورد بررسی قرار

گرفته‌اند. از آنجا که دوره دوم اختصاص به کنگره جهانی بزرگداشت خواجه‌ی کرمانی داشت، نشریات این دوره مورد بررسی قرار نگرفته است. کلیه شماره‌های نشریه در دوره‌های مختلف شامل ۱۰ شماره بودند که در ۹ جلد انتشار یافته است.

در مورد هر کدام از مقالات، مؤلفه‌هایی شامل جنسیت پدیدآورندگان؛ تألیف و یا ترجمه بودن مقاله؛ یک قسمتی و یا دو قسمتی بودن مقاله؛ انگلیسی و یا فارسی بودن آن؛ سهم دانشگاه شهید باهنر کرمان و سهم دانشگاه‌های دیگر؛ سهم دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان به تفکیک هر گروه آموزشی، و نیز سهم بقیه دانشکده‌ها و گروه‌های آموزشی؛ تفکیک مقالات به دوره انتشار؛ فراوانی مقالات توسط پدیدآورندگان؛ و پراکندگی موضوعی مقالات را در نظر گرفته‌ایم. در مجموع ۹۰ مقاله در دوره‌های مختلف انتشار نشریه بررسی شده است. البته دو مقاله به صورت دو قسمتی در شماره‌های مختلف آمده است که در بررسی به صورت یک مقاله در نظر گرفته شده‌اند، که در این صورت هشتاد و هشت مقاله مورد تجزیه و تحلیل واقع شده است.

پیشینه تحقیق

تحقیقات و مقالات مربوط به تحلیل محتوای نشریات، به‌ویژه نشریه‌های علمی و دانشگاهی، بسیار اندک است. در این زمینه تنها چند مقاله به چاپ رسیده است که آنها هم غالباً به بررسی مقالات در یک زمینه موضوعی خاص پرداخته‌اند. نمونه

مشخص این نوع بررسی‌ها، مقاله‌ای است با عنوان "وضعیت نشر مقالات کتابداری و اطلاع‌رسانی" و نیز در زمینه یک مجله خاص یک بررسی با عنوان: "مقالات و مقاله‌نویسان در نامه انجمن کتابداران ایران" منتشر شده است. در این مقاله به بررسی و تحلیل ۱۸۷ مقاله چاپ شده در یک دوره سیزده ساله نامه انجمن کتابداران ایران پرداخته شده است (۲: ۳۸-۴۸). نمونه تحقیق دیگری در این باب؛ تحقیقی است با عنوان "بررسی مقاله‌های مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز". در این بررسی مقالات مختلف دوره ۱۰ ساله مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز مورد مطالعه و تحلیل واقع شده است. نتایج حاصل از تحقیق مذکور نشان می‌دهد که میزان مشارکت مردان بسیار بیشتر از زنان بوده است و نیز مقالات تألیفی بیشتر از ترجمه بوده است. همچنین نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که بیشتر مقالات این دوره توسط اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز نوشته شده است (۱: ۱۶۵-۱۷۷). میزان مشارکت دانشکده‌های ادبیات و علوم انسانی و نیز علوم تربیتی چشمگیر است و موضوع بیشتر مقالات چاپ شده به روان‌شناسی و آموزش و پرورش اختصاص داشته است. حدود ۷۰ درصد مقالات توسط اعضای هیئت علمی دانشکده‌های ادبیات و علوم انسانی و علوم تربیتی دانشگاه شیراز به رشته تحریر در آمده است. همچنین در دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شیراز بیشترین سهم انتشار مقالات به بخش زبان‌های خارجی و زبان‌شناسی؛ و در دانشکده علوم تربیتی

بیشترین سهم انتشار مقالات به مبانی آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستانی اختصاص داشته است. از نظر موضوعی، ادبیات فارسی با کمتر از ۴ درصد پایین ترین سهم را به خود اختصاص داده است.

یافته‌های پژوهش

۱. جنسیت مؤلف

از میان ۸۸ مقاله مورد بررسی، ۸۵ مقاله (۹۷ درصد) توسط مردان تهیه و تدوین شده است و تنها یک مقاله به وسیله زنان به رشته تحریر درآمده است، ۲ مقاله نیز به صورت مشترک بوده است؛ ۱ مقاله (حدود ۱ درصد) مشترک بین مرد و زن و ۱ مقاله دیگر مشترک بین مرد و مرد است. در مجموع چنان که مشاهده می شود زنان نسبت به مردان سهم بسیار ناچیزی در تألیف و ترجمه مقالات داشته اند؛ در واقع اکثریت مطلق مقالات توسط مردان نوشته شده است. در جدول ۱ رابطه جنسیت و تألیف و ترجمه مقالات نمایش داده می شود:

جدول ۱. سهم مردان و زنان در تهیه و تدوین مقالات نشریه

پدیدآورندگان	فراوانی	درصد
مردان	۸۵	۹۷
زنان	۱	۱
مشترک (مرد-زن)	۱	۱
مشترک (مرد-مرد)	۱	۱
مشترک (زن-زن)	۰	۰
جمع	۸۸	۱۰۰

جدول ۲. سهم مقالات یک قسمتی و دو قسمتی

مقالات	فراوانی	درصد
یک قسمتی	۸۶	۹۷/۷
دو قسمتی	۲	۲/۳
بیشتر از دو قسمت	۰	۰
جمع	۸۸	۱۰۰

۳. زبان مقالات

در بررسی زبان مقالات، از میان ۸۸ مقاله بررسی شده، ۸۴ مقاله (۹۵ درصد) به زبان فارسی و تنها ۴ مقاله (۵ درصد) به زبان انگلیسی بوده است. در جدول ۳ زبان مقالات چاپ شده به تفکیک فارسی و انگلیسی آمده است:

۲. چند قسمتی بودن مقالات

از میان ۸۸ مقاله چاپ شده، ۸۶ مقاله (۹۷/۷ درصد) یک قسمتی و ۲ مقاله دیگر (حدود ۲/۳ درصد) دو قسمتی بوده است. در جدول ۲ مقالات به تفکیک یک قسمتی و دو قسمتی بودن نمایش داده شده است.

جدول ۳. مقالات فارسی و انگلیسی

مقالات	فراوانی	درصد
فارسی	۸۴	۹۵
انگلیسی	۴	۵
جمع	۸۸	۱۰۰

۴. تألیف یا ترجمه

از اطلاعات به دست آمده در باره تألیف و یا ترجمه بودن مقالات چنین نتیجه گرفته می شود که از میان ۸۸ مقاله مورد بررسی ۷۹ مقاله که ۹۰ درصد کل مقالات را تشکیل می دهد، تألیفی است که تمامی آنها به مردان اختصاص داشته و سهم زنان در این خصوص صفر است. در حالی که ۶ مقاله (۷ درصد) به صورت ترجمه به چاپ رسیده است که ۵ مقاله به مردان و ۱ مقاله نیز به زنان اختصاص داشته است. اگر چه مقاله ترجمه شده به صورت مشترک انجام نگرفته است، اما یک مورد تألیف مشترک وجود داشته که توسط مؤلفان مرد و زن به رشته تحریر در آمده است و نیز دو مورد مقاله مشترک بین مردان وجود داشته است.

بنابراین، چنین نتیجه گرفته می شود که بیشتر مقالات چاپ شده به صورت تألیفی بوده است و زنان در این خصوص سهمی نداشته اند، جز در یک مورد که آنها به صورت مشترک انجام گرفته است.

در جداول ۴ و ۵ سهم مردان و زنان در خصوص تألیف یا ترجمه به صورت فردی و مشترک به نمایش گذاشته می شود.

جدول ۴. مؤلفان و مترجمان مقالات به تفکیک جنسیت پدید آورنده

نوع مقاله	جنسیت		جمع
	مرد	زن	
تألیف	۷۹	۰	۷۹
ترجمه	۵	۱	۶
جمع	۸۴	۱	۸۵

جدول ۵. مؤلفان و مترجمان مقالات به صورت مشترک

نوع مقاله	مرد-مرد		مرد-زن		جمع
	مرد	زن	مرد	زن	
تألیف	۲	۱	۰	۰	۳
ترجمه	--	--	--	--	--
جمع	۲	۱	--	--	۳

۵. سهم پدیدآورندگان مقالات به لحاظ وابستگی و عدم وابستگی به دانشگاه متبوع اطلاعات به دست آمده از تحلیل مقالات در نشریات دوره های مختلف نشان می دهد که ۳۶ مورد (۴۱ درصد) از مقالات تدوین شده سهم اعضای هیئت علمی دانشگاه شهید باهنر کرمان بوده است و ۵۱ مقاله دیگر (۵۸ درصد) توسط نویسندگان و پدیدآورندگانی تهیه شده است که در این دانشگاه هیچ گونه سمتی نداشته اند و ۱ مورد نیز به صورت مشترک انتشار یافته است.

در جدول ۶ سهم دانشگاهیان کرمان و دیگر دانشگاه ها و مؤسسات نمایش داده می شود.

جدول ۶. سهم دانشگاهیان کرمان و بقیه دانشگاه‌ها و مؤسسات

درصد	فراوانی	فراوانی - درصد وابستگی
۴۱	۳۶	دانشگاهیان کرمان
۵۸	۵۱	غیر دانشگاهیان کرمان
۱	۱	مشترک
۱۰۰	۸۸	جمع

از میان ۳ مقاله چاپ شده توسط اعضای دانشکده‌های دیگر، غیر از دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان، یک مورد از مقالات به دانشکده ریاضی، یک مورد

۶. سهم دانشکده‌های مختلف دانشگاه شهید باهنر کرمان
از میان ۳۷ مقاله تدوین شده توسط دانشگاهیان دانشگاه شهید باهنر کرمان (یک

جدول ۷. سهم دانشکده‌های مختلف دانشگاه شهید باهنر کرمان در تهیه مقالات

درصد	فراوانی	فراوانی - درصد دانشکده
۹۲	۳۴	دانشکده ادبیات و علوم انسانی
۸	۳	دانشکده‌های دیگر
۱۰۰	۳۷	جمع

به دانشکده کشاورزی، و یک مورد دیگر نیز به گروه معارف اسلامی تعلق داشته است (جدول ۸).

۷. سهم گروه‌های آموزشی مختلف دانشکده ادبیات و علوم انسانی در انتشار مقالات
اطلاعات کسب شده درباره وابستگی نویسندگان و مترجمان مقالات چاپ شده به گروه‌های مختلف آموزشی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان نشان می‌دهد که از ۳۴ مقاله نوشته شده توسط

مورد کار مشترک نیز محاسبه شده است).
۳۴ مقاله (حدود ۹۲ درصد) توسط اعضای هیئت علمی دانشکده ادبیات و علوم انسانی این دانشگاه تهیه شده است و تنها ۳ مقاله (۸ درصد) توسط اعضای هیئت علمی دانشکده‌ها و گروه‌های آموزشی دیگر این دانشگاه به رشته تحریر در آمده است. در جدول ۷ سهم اعضای هیئت علمی دانشکده ادبیات و علوم انسانی از یک طرف و بقیه دانشکده‌ها از طرف دیگر مشاهده می‌شود:

جدول ۸. سهم دانشکده‌های مختلف غیر از دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان

نام دانشکده	فراوانی	درصد
دانشکده ریاضی	۱	۳۳/۳
دانشکده کشاورزی	۱	۳۳/۳
گروه معارف اسلامی	۱	۳۳/۳
جمع	۳	۱۰۰

درصد) در دوره جدید انتشار یافته است. در جدول ۱۰ مقالات چاپ شده به تفکیک دوره و شماره نشریه مشاهده می‌شود.

۹. فراوانی مقالات نویسندگان مختلف

تحلیل انجام شده درباره پدیدآورندگان و تهیه‌کنندگان مقالات نشان می‌دهد که از مجموع مقالات چاپ شده در نشریات تحت تحقیق، ۴۸ مقاله (۵۴ درصد) توسط ۴۸ نفر پدید آمده است، یعنی هر کدام تنها یک مقاله چاپ کرده‌اند، ۱۲ مقاله نیز (۱۴ درصد) توسط ۶ نفر به چاپ رسیده است، ۳ نفر هم دارای ۹ مقاله بوده‌اند که ۱۱ درصد مقالات را به خود اختصاص داده‌اند. ۸ مقاله نیز توسط ۲ نفر به چاپ رسیده است و یک نفر دارای ۵ مقاله (۵

اعضای هیئت علمی این دانشکده، گروه زبان انگلیسی با چاپ ۱۶ مقاله (۴۷ درصد)؛ گروه ادبیات فارسی با چاپ ۹ مقاله (۲۶ درصد)؛ گروه علوم اجتماعی با ۶ مقاله (۱۷ درصد)؛ و بالاخره گروه علوم تربیتی با ۳ مقاله (۹ درصد) کل مقالات این دانشکده را به خود اختصاص داده‌اند. در جدول ۹ سهم هر گروه آموزشی به تفکیک نشان داده شده است.

۸. مقالات چاپ شده در دوره‌های مختلف

از مقالات مورد بررسی که با احتساب دو مقاله دو قسمتی مجموعاً ۹۰ مقاله را تشکیل داده‌اند، ۲۹ مقاله (۳۲ درصد) در دوره اول؛ ۱۸ مقاله (۲۰ درصد) در دوره سوم؛ ۱۶ مقاله (۱۸ درصد) در دوره چهارم، و ۲۷ مقاله (۳۰

جدول ۹. سهم گروه‌های آموزشی دانشکده ادبیات و علوم انسانی در انتشار مقالات

گروه آموزشی	ترجمه	تألیف	جمع	درصد
زبان انگلیسی	۲	۱۴	۱۶	۴۷
ادبیات فارسی	۰	۹	۹	۲۶
علوم اجتماعی	۱	۵	۶	۱۷
علوم تربیتی	۰	۳	۳	۹
کتابداری	۰	۰	۰	۰
جمع	۳	۳۱	۳۴	۱۰۰

جدول ۱۰. مقالات چاپ شده به تفکیک دوره انتشار نشریه و شماره آن

درصد	فراوانی	دوره منتشر شده
		دوره اول:
۴۴/۸	۱۳	شماره ۱
۵۵/۲	۱۶	شماره ۲ و ۳
۱۰۰	۲۹	جمع
		دوره سوم:
۵۰	۹	شماره ۱
۵۰	۹	شماره ۲
۱۰۰	۱۸	جمع
		دوره چهارم:
۴۳/۸	۷	شماره ۱
۵۶/۲	۹	شماره ۲
۱۰۰	۱۶	جمع
		دوره جدید:
۳۳	۹	شماره ۱
۳۷	۱۰	شماره ۲
۳۰	۸	شماره ۳
۱۰۰	۲۷	جمع
۱۰۰	۹۰	جمع کل مقالات

رتبه را گرفته؛ علوم اجتماعی با ۲۴ مقاله (۲۷ درصد) در مرتبه دوم قرار داشته است؛ ادبیات غیرایرانی با ۱۰ مقاله (۱۲ درصد) دارای رتبه سوم؛ و اقتصاد با یک مقاله به لحاظ موضوعی دارای کمترین درصد است (جدول ۱۲).

بحث و نتیجه گیری

بر اساس اطلاعات به دست آمده آن گونه که ملاحظه شد، ۹۵ درصد مقالات چاپ شده تحت بررسی به زبان فارسی و ۵ درصد باقی

درصد) بوده و یک نفر دیگر نیز ۶ مقاله (۶ درصد) از کل مقالات را به چاپ رسانده‌اند. در جدول ۱۱ فراوانی پدیدآورندگان مقالات چاپ شده نمایش داده شده است.

۱۰. فراوانی موضوع مقالات

از بررسی مقالات چاپ شده در شماره‌های مختلف نشریات مطالعه شده چنین نتیجه می‌گیریم که ادبیات فارسی (ایرانی) با ۲۵ مقاله (۲۸ درصد) در باب موضوعی مقالات بالاترین

جدول ۱۱. فراوانی مقالات پدیدآورندگان

فراوانی پدیدآورندگان	فراوانی	جمع	درصد
۴۸	۱	۴۸	۵۴
۶	۲	۱۲	۱۴
۳	۳	۹	۱۱
۲	۴	۸	۹
۱	۵	۵	۵
۱	۶	۶	۷
جمع ۶۱	--	۸۸	۱۰۰

جدول ۱۲. موضوع مقالات

موضوعات	فراوانی	درصد
ادبیات ایرانی	۲۵	۲۸
ادبیات غیر ایرانی	۱۰	۱۴
نقد	۲	۲
بیوگرافی	۲	۲
زبان شناسی	۵	۵
علوم اجتماعی	۲۴	۲۷
تاریخ	۵	۵
علوم تربیتی	۸	۹
فلسفه	۲	۲
روان شناسی	۲	۲
اقتصاد	۱	۱
دین	۲	۲
جمع	۸۸	۱۰۰

مانده به زبان انگلیسی است. همچنین یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که اکثریت مقالات مورد تحقیق تألیفی و تحقیقی بوده و فقط تعداد معدودی از آنها (۶ مقاله از ۹۰ مقاله) ترجمه هستند. این امر نشان‌دهنده توجه مسئولان علمی نشریه به اصیل بودن مقالات پذیرفته شده است. نتایج به دست آمده درباره سهم اعضای هیئت

علمی دانشگاه کرمان در مقایسه با اعضای هیئت علمی بقیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور، نشان می‌دهد که از تمامی مقالات نشریه تنها ۴۱ درصد به دانشگاهیان کرمان اختصاص دارد و ۵۸ درصد مقالات توسط افراد وابسته به دانشگاه‌های دیگر تألیف شده است و یک درصد باقی مانده مقالات نیز به صورت مشترک

چاپ شده است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که مدیران علمی مجله مذکور به صورت باز عمل کرده و تنها ملاک پذیرش و چاپ مقالات را کیفیت علمی آنها قرار داده‌اند نه ملاک‌های دیگر از جمله درون گروه بودن نویسندگان و پدیدآورندگان مقالات. قابل ذکر است که حتی سهم ۴۱ درصدی دانشگاهیان کرمان بین دانشکده ادبیات و علوم انسانی و دانشکده‌های دیگر این دانشگاه تقسیم شده است، به طوری که سهم و نقش دانشکده‌های کشاورزی و ریاضی و نیز گروه مستقل معارف اسلامی در پدید آوردن مقالات چاپ شده ملحوظ بوده است. اطلاعات به دست آمده در باب جنسیت نویسندگان مقالات بیانگر این امر است که زنان در مقایسه با مردان متأسفانه مشارکت کمتری در تهیه و تألیف مقالات داشته‌اند. همچنین نتایج به دست آمده درباره سهم گروه‌های آموزشی مختلف دانشکده در پدید آوردن مقالات بررسی شده نشان می‌دهد که سهم گروه‌های آموزشی زبان انگلیسی و ادبیات فارسی به ترتیب با ۴۷ درصد و ۲۶ درصد بالاترین رقم را شامل می‌شود. به همین جهت بعد از صدور دستورالعمل تخصصی شدن مجلات علمی کشور از سوی وزارت فرهنگ و آموزش عالی، این نشریه در زمینه ادبیات فارسی و زبان کار خود را ادامه داده است. در نهایت پس از انتشار هفت شماره در دوره جدید که چهار شماره آن تخصصی و در زمینه ادبیات و زبان بوده، مجله موفق به دریافت درجه علمی - پژوهشی شده است. همان‌طور که ملاحظه شد، همه معیارها و ضوابط مطرح شده توسط شورای ارزشیابی مجلات علمی کشور در مراحل مختلف چاپ

این نشریه رعایت شده است. به همین جهت پس از شناخته شدن نشریه مورد بحث به عنوان نشریه‌ای علمی - پژوهشی، این امر به همه شماره‌های قبل از دوره جدید تسری داده شده و در مجموع پس از چاپ هفت شماره که سه شماره آن غیرتخصصی و چهار شماره دیگر در زمینه ادبیات و زبان بوده نشریه موفق به دریافت رتبه علمی - پژوهشی شد.

شایان ذکر است که عوامل مختلفی از جمله افزایش فراوانی مقالات چاپ شده در زمینه ادبیات و زبان و نیز توان علمی بالاتر گروه ادبیات فارسی دانشکده ادبیات و علوم انسانی نسبت به بقیه گروه‌های آموزشی دانشکده و همچنین بالا بودن تعداد مقالات دریافتی در زمینه تخصص یاد شده، عوامل مهم تعیین زمینه تخصصی مجله بوده است. در حال حاضر، چهاردهمین شماره از دوره جدید فصلنامه دانشکده ادبیات و علوم انسانی در باب ادبیات و زبان به چاپ رسیده است و انتشار این مجله همچنان در مجرای قانونی خود با رتبه علمی - پژوهشی و با حفظ کیفیت مطلوب علمی و فنی به تولید دانش و اشاعه یافته‌های جدید علمی در زمینه ادبیات و زبان ادامه می‌دهد.

منابع

۱. احمدی‌لاری، رکن‌الدین؛ فرزین، فرزانه. «بررسی مقاله‌های علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز». *مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*، دوره دوازدهم، ۲ (بهار ۱۳۷۶): ۱۶۵-۱۷۷.
 ۲. مهرداد، جعفر. «مقالات و مقاله‌نویسان در نامه انجمن کتابداران ایران». *مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*، دوره دوم، ۱ (پاییز ۱۳۶۵): ۳۸-۴۸.
- تاریخ دریافت: ۱۳۸۳/۵/۱۹